

Werkvormen Financiële Zelfredzaamheid

Theo Roos

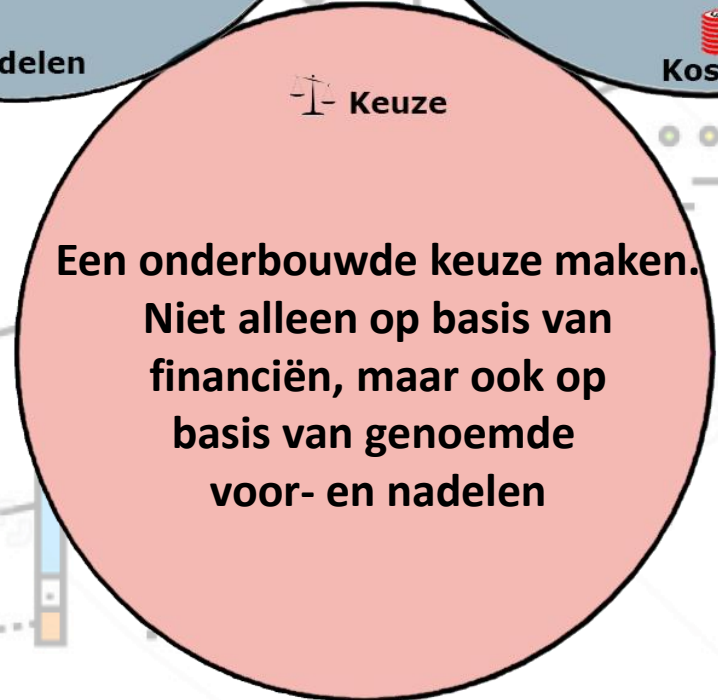
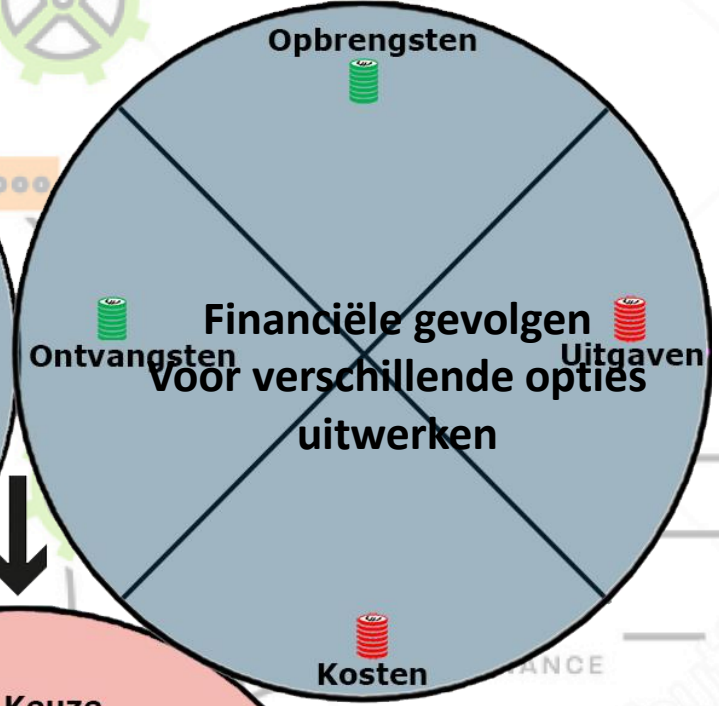
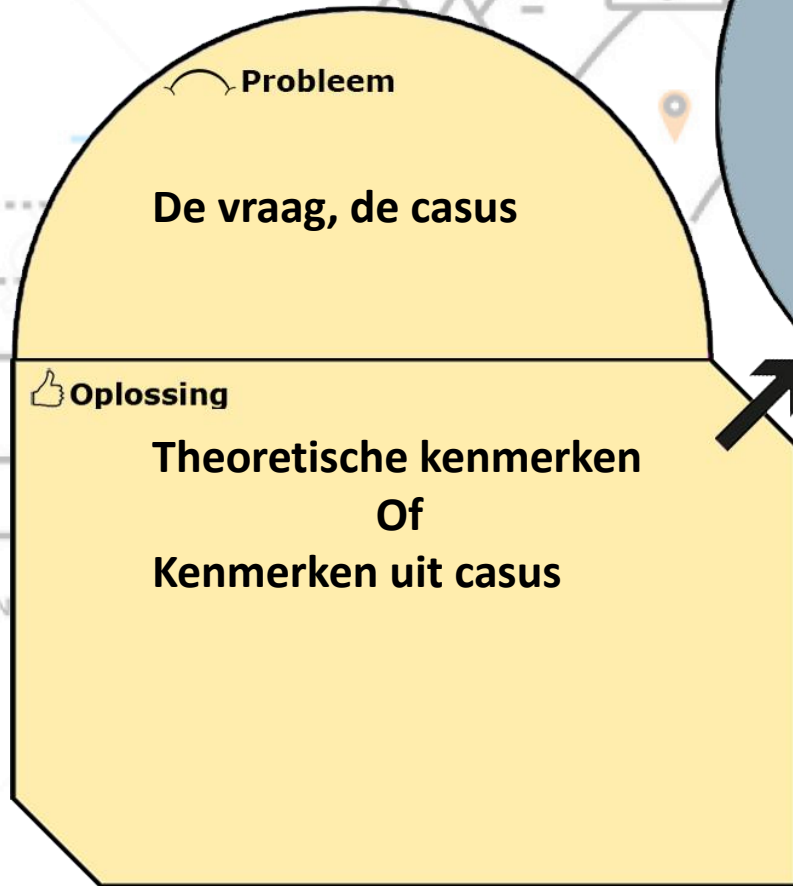
PROGRAMMA

- Werken vanuit een model
- 3 werkvormen, korte toelichting
- 1 werkvorm samen doen

WERKEN VANUIT EEN MODEL

- Financiële zelfredzaamheid is het maken van keuzes.
- Volgens het NIBUD zijn de keuzes gebaseerd op kennis, vaardigheden en houding.
- Dus leerlingen helpen onderbouwde keuzes te maken.
- Persoonlijke didactische keuze: Business Model Canvas

HET MODEL

WERKVORM 1: KOPEN OF HUREN

- **Eindterm 11.3**
de keuze voor het huren of kopen van een woonhuis financieel uitleggen.
- **CASUS** – Werken in tweetallen, vervolgens in viertallen:
 - Je gaat straks studeren in Amsterdam. Je vind dat je oud genoeg bent om op jezelf te gaan wonen. Nu is het niet zo makkelijk om in Amsterdam woonruimte te vinden. Je hebt verschillende opties. Je kunt iets gaan huren of je kunt iets gaan kopen.

Probleem
Welk van de twee huizen ga ik huren?
Ga je alleen wonen of samen met anderen?

Oplossing
Noem de in jouw ogen belangrijke kenmerken van beide woningen

Voordelen
Geef van beide woningen minimaal twee voordelen en twee nadelen

Nadelen

Opbrengsten
Bereken de financiële Gevolgen. Let op: Bij het huis deel je de kosten!

Ontvangsten
Uitgaven
Kosten

Keuze
- Voor welke oplossing kies je?
- Waarom kies je voor deze oplossing?

Welke van de twee woningen kies ik en waarom?
Kijk niet alleen naar de financiën, maar ook heel goed naar voor- en nadelen.

WERKVORM 1: KOP

• TWEETALLEN B: KOPEN

Je vader wil voor jou een huis kopen met een hypotheekuitgave van je vader.

1. Je kunt een klein appartement kopen met een hypotheekuitgave van je vader.

2. Je kunt een groter huis kopen met een hypotheekuitgave van je vader.

Eva Besnyöstraat 8

1087 KR Amsterdam

€ 495.000 k.k. [Wat worden mijn maandlasten?](#)

Omschrijving

Op een leuke, centrale locatie in het oostelijke gedeelte van het Haveneiland bevindt zich deze moderne, sfeervolle en zeer goed onderhouden eengezinswoning. Gelegen nabij een gezellige binnenhaven met horecagelegenheden (NAP, Marina club en Dok 48), biedt deze ruime woning (ca 120m²) met afgesloten zonnige tuin aan de achterzijde, een prachtige kindvriendelijke plek om met een gezin te gaan wonen. Parkeren doet u op de eigen parkeerplaats in de nabijgelegen parkeergarage. De jaarlijkse erfpachtcanon is langdurig vooruitbetaald tot 15-02-2056. Kortom, een zeer complete ruime woning, met zonnige tuin en eigen parkeerplaats.

Omgeving:

De woning ligt aan de Eva Besnyöstraat nabij het Theo van Goghpark, het sfeervolle Diemerpark, Winkelcentrum IJburg en het IJmeer. Er zijn voldoende basisscholen en kinderdagverblijven in de directe omgeving en het IJburgcollege biedt uitkomst voor de middelbare-schoolgaande jeugd. Met tram 26 bent u in 15 minuten bij het Centraal Station (deze tram rijdt om de 4 tot 6 minuten) en busverbindingen met de rest van de stad zijn ook in de nabijheid van de woning. Per auto bent u zo op de ring A10, de A9 en A1, waardoor het centrum van onze hoofdstad, de Zuidas en Schiphol zeer goed te bereiken zijn. Dit geldt eveneens voor Amsterdam Zuidoost.

Indeling:

Kenmerken

Overdracht

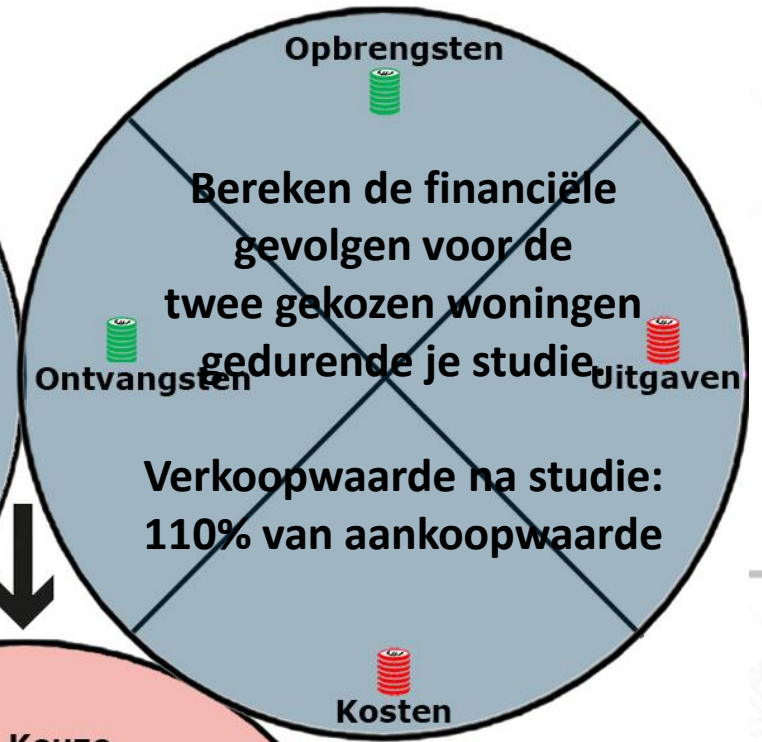
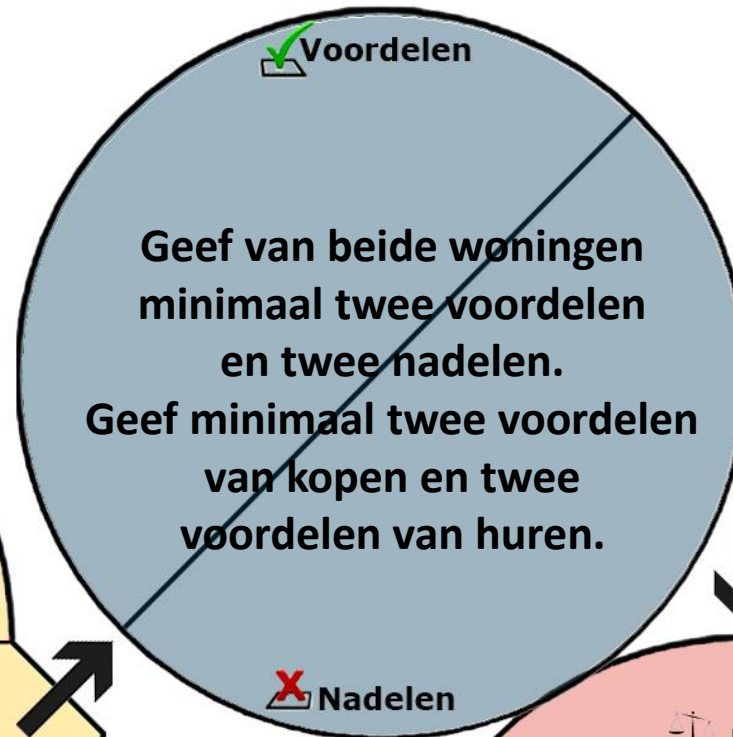
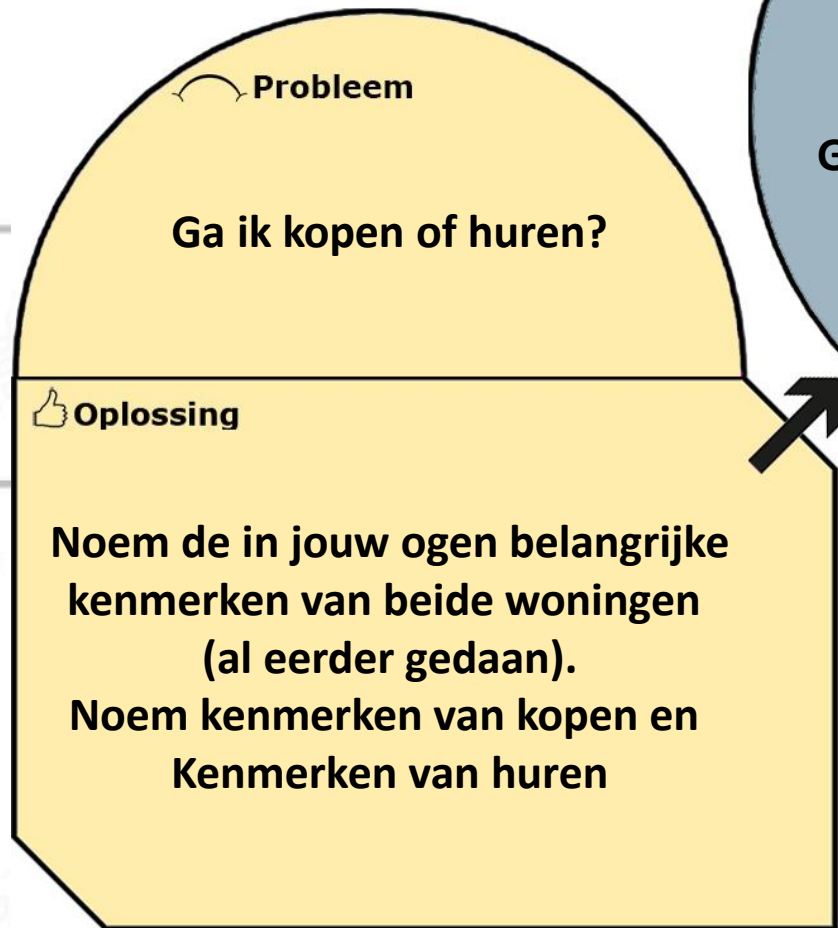
Vraagprijs	€ 495.000 k.k.
Servicekosten	€ 31 per maand
Aangeboden sinds	8 maart 2019
Status	Beschikbaar
Aanvaarding	In overleg

Maandlasten van dit huis

€ 1861 ~~€ 332~~
Bruto maandlast Netto maandlast

Bouw

Soort woonhuis	Eengezinswoning, tussenwoning
Soort bouw	Bestaande bouw
Bouwjaar	2007
Toegankelijkheid	Toegankelijk voor ouderen
Soort dak	Plat dak bedekt met bitumineuze dakbedekking
Keurmerken	Energie Prestatie Advies

WERKVORM 2: INTEREST

Eindterm 11.2

financiële keuzes met betrekking tot verzekeren, lenen, sparen en beleggen uitleggen.

11.2.4 de financiële gevolgen van krediet voor de kredietontvanger, noemen.

11.2.5 de periodieke interestbedragen, de periodieke aflossingsbedragen en de schuldrest bij de vormen van consumptief krediet en hypothecair krediet berekenen.

11.2.6 het verschil tussen enkelvoudige en samengestelde interest uitleggen.

11.2.7 de interest op basis van enkelvoudige interest berekenen.

11.2.8 de contante waarde en de eindwaarde van een kapitaal berekenen op basis van samengestelde interest.

WERKVORM 2: INTEREST

Probleem: Leerlingen vullen de formule in zonder echt te weten wat er gebeurt.

Maar welke denkstappen maken de leerlingen?

Bij deze werkvorm zijn leerlingen voornamelijk bezig met te bedenken hoe een formule tot stand komt.

Opmerkingen:

Wat een rotopdracht!

Heeft u de kaartjes bij u?

Opdracht

Enkelvoudig Interest:

$$\text{Interest} = K * i * n, \text{ Eindbedrag} = K + \text{Interest}$$

Samengesteld Interest:

$$E_n = K * (1 + i)^n$$

K = beginbedrag, i = interestpercentage in decimalen, n = termijnen (uitgedrukt in jaren)

- Je werkt in tweetallen
- Je hebt voor je een stapel kaartjes en een werkblad. De stapelkaartjes bestaat uit 8 verschillende beginbedragen, 8 verschillende interestpercentages, 8 verschillende termijnen en 16 eindbedragen.
- Elke combinatie beginbedrag (K), interest (i) en termijn (n) geeft een eindbedrag voor enkelvoudig interest en een eindbedrag voor samengesteld interest.
- Zoek de juiste combinaties en vul deze in op het werkblad

Tip 1: Het eindbedrag is het beginbedrag!

Tip 2: Ervoor voor een andere eindbedrag

Tip 3: Het enkelvoudig interestpercentage

Tip 4: Bij enkelvoudig interestpercentage

Enkelvoudig Interest: $Int = K * i * n$
Samengesteld Interest: $E = K * (1 + i)^n$

Beginbedrag	Interest	Termijnen	Eindbedrag
€ 2.000			Enkelvoudig
			Samengesteld
€ 3.000			Enkelvoudig
			Samengesteld
€ 4.000			Enkelvoudig
			Samengesteld
€ 5.000			Enkelvoudig
			Samengesteld
€ 5.500			Enkelvoudig
			Samengesteld
€ 6.000			Enkelvoudig
			Samengesteld
€ 7.000			Enkelvoudig
			Samengesteld
€ 8.500			Enkelvoudig
			Samengesteld

Beginbedrag	Interest	Termijn	Eindbedrag
€ 2.000	5%	10 jaar	EV: € 3.000
			Samen: € 3.257,79
€ 3.000	4%	90 maanden	EV: € 3.900
			Samen: € 4.025,98
€ 4.000	3,5%	28 weken	EV: € 4.075,38
			Samen: € 4.074,79
€ 5.000	6,5%	3 jaar	EV: € 5.975
			Samen: € 6.039,75
€ 5.500	6%	30 dagen	EV: € 5.527,12
			Samen: € 5.526,40
€ 6.000	3%	2 maanden	EV: € 6.030
			Samen: € 6.029,63
€ 7.000	5,5%	58 maanden	EV: € 8.860,83
			Samen: € 9.067,44
€ 8.500	4,5%	4 jaar	EV: € 10.030
			Samen: € 10.136,41

gin) / Begin = totale

Termijn	30 dagen	10 jaar	maanden
€ 1.000	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00
€ 2.000	€ 2.000,00	€ 2.000,00	€ 2.000,00
€ 3.000	€ 3.000,00	€ 3.000,00	€ 3.000,00
€ 4.000	€ 4.000,00	€ 4.000,00	€ 4.000,00
€ 5.000	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00
€ 6.000	€ 6.000,00	€ 6.000,00	€ 6.000,00
€ 7.000	€ 7.000,00	€ 7.000,00	€ 7.000,00
€ 8.000	€ 8.000,00	€ 8.000,00	€ 8.000,00
€ 9.000	€ 9.000,00	€ 9.000,00	€ 9.000,00
€ 10.000	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00

WERKVORM 3: OPLEIDING

- **Eindterm 11.1**
bij keuze voor een opleiding (niet-)financiële overwegingen als de
 - een opleiding is een investeringsvraagstuk;
 - het belang van een opleiding voor het individu en voor de samenleving uitleggen.
- **Probleem:** hoe laat ik zien wat de invloed van de studie is op je latere werkleven? / >
- Maar als ik vertel: veel beroepen bespreken → SAAI!
- Idee; Econed Conference
- Triplet gemaakt (kwartet met drie kaarten): 18 beroepen, opleiding, salaris, arbeidsperspectief.
Vervolgopdracht m.b.v. CFC

Accountant

Opleiding:
Havo + Bijscholing

Salaris:
€ 3.400 - € 5.000

Arbeidsmarktperspectief:
Zeer goed

Advocaat

Opleiding:
Universiteit

Salaris:
€ 4.900 - € 8.200

Arbeidsmarktperspectief:
Zeer goed

Barkeeper

Opleiding:
havo/mbo

Salaris:
€ 1.300 - € 1.900

Arbeidsmarktperspectief:
Redelijk

Bloemschikker

Opleiding:
havo/mbo

Salaris:
€ 800 - € 2.050

Arbeidsmarktperspectief:
Goed

Conciërge

Opleiding:
havo/mbo

Salaris:
€ 1.500 - € 2.100

Arbeidsmarktperspectief:
Zeer goed

Docent V.O.

Opleiding:
HBO

Salaris:
€ 2.500 - € 5.000

Arbeidsmarktperspectief:
Goed

Eindredacteur

Opleiding:
Universiteit

Salaris:
€ 3.000 - € 5.000

Arbeidsmarktperspectief:
Redelijk

Huisarts

Opleiding:
Universiteit

Salaris:
€ 3.500 - € 6.000

Arbeidsmarktperspectief:
Goed

Hulpverlener

Opleiding:
HBO

Salaris:
€ 1.700 - € 3.200

Arbeidsmarktperspectief:
Goed

Lifestyle-deskundige

Opleiding:
HBO

Salaris:
€ 700 - € 2.100

Arbeidsmarktperspectief:
Matig

Pizabakker

Opleiding:
Havo + Bijscholing

Salaris:
€ 1.000 - € 1.600

Arbeidsmarktperspectief:
Matig

Hoofdagent

Opleiding:
Havo + Bijscholing

Salaris:
€ 1.400 - € 2.900

Arbeidsmarktperspectief:
Redelijk

Sinoloog

Opleiding:
Universiteit

Salaris:
€ 1.800 - € 4.000

Arbeidsmarktperspectief:
Redelijk

Soldaat

Opleiding:
havo/mbo

Salaris:
€ 900 - € 1.900

Arbeidsmarktperspectief:
Slecht

Stewardess

Opleiding:
Havo + Bijscholing

Salaris:
€ 1.700 - € 3.000

Arbeidsmarktperspectief:
Redelijk

Verkeersleider

Opleiding:
HBO

Salaris:
€ 2.200 - € 10.000

Arbeidsmarktperspectief:
Zeer goed

Vertaler

Opleiding:
HBO

Salaris:
€ 1.700 - € 3.000

Arbeidsmarktperspectief:
Redelijk

Webdesigner

Opleiding:
Havo + Bijscholing

Salaris:
€ 1.800 - € 5.000

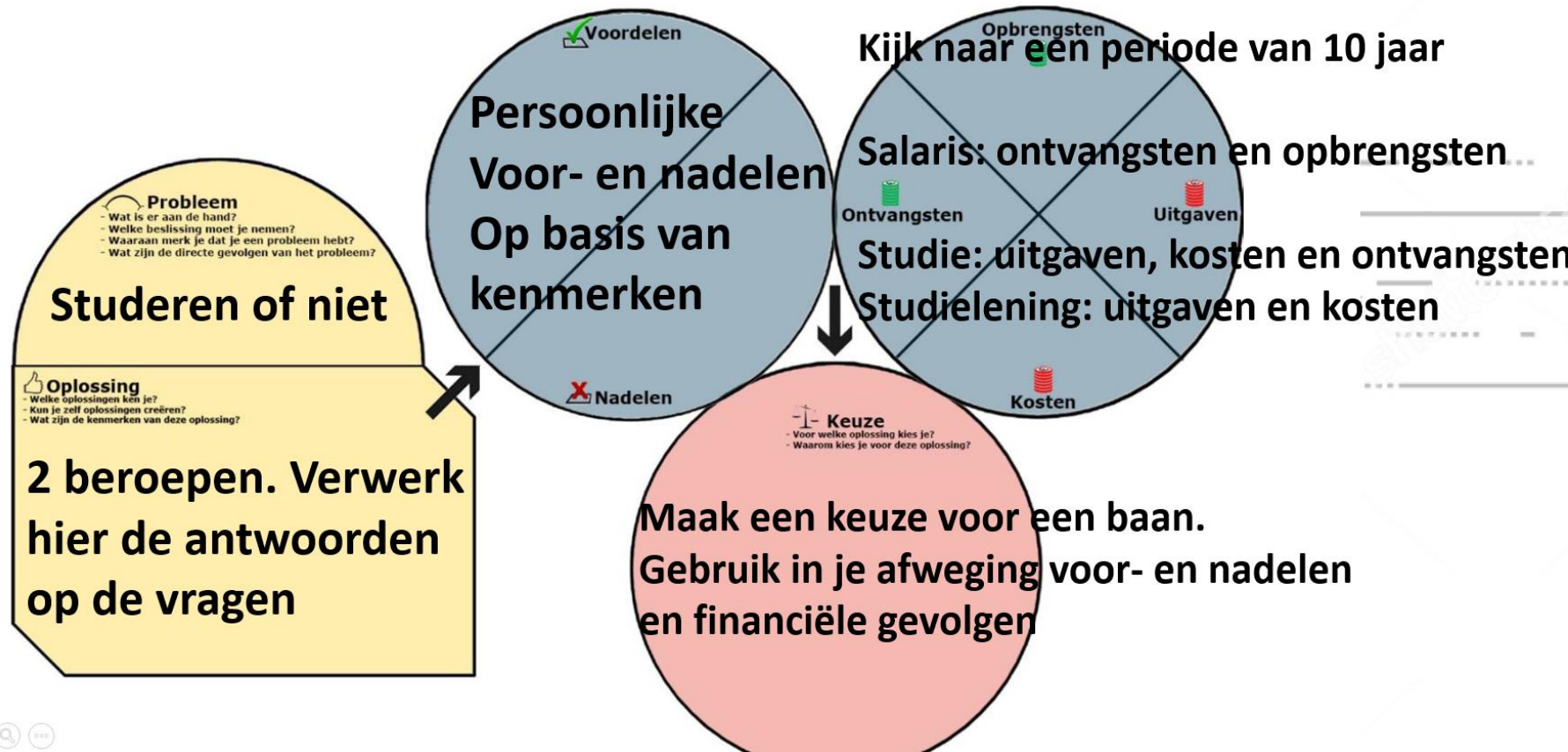
Arbeidsmarktperspectief:
Goed

WERKVORM 3: OPLEIDING

- Spreid de kaarten per set op de tafel uit, met de open kant naar boven
- Heeft een opleiding invloed op het salaris? Zo ja welke? Motiveer je antwoord
- Beroepen die een zelfde soort opleiding nodig hebben, kunnen toch verschillende salarissen hebben. Wijs hiervoor een oorzaak aan. Motiveer je antwoord
- Tegenwoordig is er geen studiebeurs meer, maar een lenestelsel. Is het zinvol om geld te lenen? Motiveer je antwoord zonder berekening

WERKVORM 3: OPLEIDING

- Ga naar <https://www>
Wat zou je willen worden?
- Kies twee beroepen:
met een HBO(+) opleiding
- Kijk voor beide beroepen
persoonstype en carrière
- Ga naar <https://duo>.
studie kan financieel
- Vul het CFC in.
Je hoeft je kosten
zullen ongeveer

WERKVORM 4: BUDGET

Eindterm 11: De kandidaat kan vraagstukken met persoonlijke financiële consequenties herkennen en (financieel) onderbouwde keuzes maken.

WERKVORM 4: BUDGET

WAT WIL JE BEREIKEN?

- Bepaal minimaal één (financieel) doel voor je zelf
 - Wat wil je bereiken?
 - Wat heb je daarvoor nodig?
 - Heeft dat financiële consequenties?
- Wat doe je, of wat moet je doen, om te zorgen dat je dat doel ook daadwerkelijk haalt?
 - Heeft dat gevolgen voor hoe je met geld omgaat?

WERKVORM 4: BUDGET

- Een gedetailleerd plan dat laat zien hoe je omgaat met verwachte inkomsten en uitgaven gedurende een bepaalde periode

PROJECTED MONTHLY INCOME		ACTUAL MONTHLY INCOME	
Income 1	€ 2,500.00	Income 1	€ 3,000.00
Extra income	€ 500.00	Extra income	€ 2,500.00
Total monthly income	€ 3,000.00	Total monthly income	€ 500.00

	Projected Cost	Actual Cost	Difference
HOUSING	€ 1,500.00	€ 1,400.00	€ 100.00
Mortgage or rent	€ 60.00	€ 100.00	€ (40.00)
Phone	€ 50.00	€ 60.00	€ (10.00)
Electricity	€ 200.00	€ 180.00	€ 20.00
Gas	€ 50.00	€ 48.00	€ 2.00
Water and sewer			€ -
Cable			€ -
Waste removal			€ -
Maintenance or repairs			€ -
Total			€ 1,788.00

WERKVORM 4: BUDGET

BELANGRIJKE BEGRIPPEN

- Bruto inkomen
 - Totale inkomen voor aftrek van belastingen
- Netto inkomen
 - Totale inkomen na aftrek van belastingen
- Modaal inkomen
 - Inkomen dat het meest verdient wordt
 - In Nederland is het modale inkomen in 2018 € 37.000

WERKVORM 4: BUDGET

WAT GAAN WE DOEN?

- Je speelt de rol van:
 - Een alleenstaande volwassene zonder kinderen
 - Je hebt geen schulden
 - Je hoeft geen rekening te houden met lokale belastingen zoals onreuerend goed belasting e.d.
 - Je hebt een inkomen van bruto € 42.000 per jaar
 - Dat betekent dat je maandelijks ongeveer € 2.500 overhoudt (netto)

WERKVORM 4: BUDGET

WAT GAAN WE DOEN?

- In tweetallen:
 - Maak de budget puzzel
 - Ieder vakje staat voor 5% (€ 125) van je inkomen
 - Verdeel je inkomen over de verschillende categorieën, die op de kaartjes vermeld staan
 - Je hoeft niet in elke categorie geld uit te geven. De keuze is aan jou

10		BRUTO SALARIS	
		€ 42.000 per jaar	
		€ 3.500 per maand	
20	EURO	NETTO SALARIS	
	EYPO	Na aftrek belastingen en premies	
		€ 30.000 per jaar	
		€ 2.500 per maand	
20	EURO		
	EYPO		
5			

WERKVORM 4: BUDGET

WAT HEB JE GEDAAN?

- In welke categorie heb je het meeste uitgegeven en waarom?
- In welke categorie heb je het minste uitgegeven en waarom?
- Wat vond je het lastigste bij het verdelen van je budget?
- Maak een foto van je budget-puzzle

	BRUTO SALARIS € 42.000 per jaar € 3.500 per maand
	NETTO SALARIS Na aftrek belastingen en premies € 30.000 per jaar € 2.500 per maand
	
	

BUDGET REALITY CHECK

WONEN

0%	In een doos op straat
5% (\$125)	Een kamer delen in een woning
10% (\$250)	Een kamer in een gedeelde flat
15% (\$375)	Kleine studio
20% (\$500)	Kleine flat met 1 slaapkamer
25% (\$625)	Grote flat met 1 slaapkamer of kleinere flat met 2 slaapkamers
30% (\$750)	Kleine eensgezinswoning met tuin
50% (\$1,250)	Grote eengezinswoning met tuin

VERVOER

0%	Je moet alles lopen
5% (\$125)	Fiets, onbetrouwbare auto of openbaar vervoer
10% (\$250)	Auto in kleinste klasse
15% (\$375)	Compact auto
20% (\$500)	Kleine middenklasse auto
25% (\$625)	Middenklasse auto

ETEN

0%	Je hebt altijd honger
5% (\$125)	Alleen bij de LIDL of ALDI, kleine basismaaltijden
10% (\$250)	Dagelijkse hoeveelheid voedingsmiddelen
15% (\$375)	Gevarieerd eten, soms (1 keer per maand) uit eten
20% (\$500)	Gevarieerd eten, vaker (2 keer per maand) uit eten
25% (\$625)	Gevarieerd eten, luxe maaltijden en uit eten in toprestaurants

GEZONDHEID

0%	Je bent niet verzekerd
5% (\$125)	Basis ziektekosten verzekering met hoog eigen risico
10% (\$250)	Basis ziektekosten verzekering met normaal eigen risico plus betaalde medicijnen
15% (\$375)	Middenklasse ziektekosten verzekering als boven
20% (\$500)	Meest uitgebreide ziektekostenverzekering met laag eigen risico

TELEFOON EN INTERNET

0%	Je bent van de wereld afgesloten
5% (\$125)	Bepaalde abonnementen voor telefoon en internet
10% (\$250)	Normale abonnementen en af en toe een uitje
15% (\$375)	Normale abonnementen, soms een uitje en soms een weekend weg
20% (\$500)	Uitgebreide abonnementen, soms een uitje, 1 week vakantie
25% (\$625)	Uitgebreide abonnementen, soms een uitje, 3 weken vakantie

HUISHOUDEN EN PERSOONLIJK

0%	Je kleren zijn oud en jij en je huis stinkt
5% (\$125)	Soms tweedehandskleding, basis toilet- en schoonmaakartikelen
10% (\$250)	Soms nieuwe kleren, normale toilet- en schoonmaakmiddelen
15% (\$375)	Regelmatig nieuwe kleren, goede kwaliteit toilet- en schoonmaakmiddelen
20% (\$500)	Trendy garderobe, high-end toilet- en schoonmaakmiddelen

SPAREN

0%	Geen spaargeld
5% (\$125)	Noodpotje en korte termijn doelen
10% (\$250)	Noodpotje, financiële doelen, bescheiden pensioenvoorziening
15% (\$375)	Noodpotje, financiële doelen, behoorlijke pensioenvoorziening
20% (\$500)	Financiële zekerheid

GEVEN

0%	Je geeft nooit eens wat weg. Je wordt gezien als een vrek
5%	€ 125/maand, cadeaus en goede doelen
10%	€ 250/ maand, cadeaus en goede doelen
15%	€ 375/ maand, cadeaus en goede doelen
20%	€ 500/ maand, cadeaus en goede doelen

WERKVORM 4: BUDGET

REALITY CHECK

- Wijzig je budget, als je dat nodig vindt
- Heb je wijzigingen aan gebracht in je budget?
Leg uit waarom
- Welke categorieën heb je niet gewijzigd?
Leg uit waarom niet
- Wat heeft je verrast bij de reality check?
Leg uit waarom
- Beschrijf van elke categorie hoeveel geld je erin hebt uitgegeven en waarom.
Doe dit niet met twee woorden, maar motiveer je uitgave.
Deze vraag staat nog niet op je werkblad.
- Onder welke omstandigheden zou een budget gewijzigd worden?
Leg uit waarom

BUDGET REALITY CHECK

WONEN

0%	In een doos op straat
5% (\$125)	Een kamer delen in een woning
10% (\$250)	Een kamer in een gedeelde flat
15% (\$375)	Kleine studio
20% (\$500)	Kleine flat met 1 slaapkamer
25% (\$625)	Grote flat met 1 slaapkamer of kleinere flat met 2 slaapkamers
30% (\$750)	Kleine eengezinswoning met tuin
50% (\$1,250)	Grote eengezinswoning met tuin

VERVOER

0%	Je moet alles lopen
5% (\$125)	Fiets, onbetrouwbare auto of openbaar vervoer
10% (\$250)	Auto in kleinste klasse
15% (\$375)	Compact auto
20% (\$500)	Kleine middenklasse auto
25% (\$625)	Middenklasse auto

ETEN

0%	Je hebt altijd honger
5% (\$125)	Alleen bij de LIDL of ALDI, kleine basismaaltijden
10% (\$250)	Dagelijkse hoeveelheid voedingsmiddelen
15% (\$375)	Gevarieerd eten, soms (1 keer per maand) uit eten
20% (\$500)	Gevarieerd eten, vaker (2 keer per maand) uit eten
25% (\$625)	Gevarieerd eten, luxe maaltijden en uit eten in toprestaurants

GEZONDHEID

0%	Je bent niet verzekerd
5% (\$125)	Basis ziektekosten verzekering met hoog eigen risico
10% (\$250)	Basis ziektekosten verzekering met normaal eigen risico plus betaalde medicijnen
15% (\$375)	Middenklasse ziektekosten verzekering als boven
20% (\$500)	Meest uitgebreide ziektekostenverzekering met laag eigen risico

TELE|FOON EN INTERNET

0%	Je bent van de wereld afgesloten
5% (\$125)	Bepaalde abonnementen voor telefoon en internet
10% (\$250)	Normale abonnementen en af en toe een uitje
15% (\$375)	Normale abonnementen, soms een uitje en soms een weekend weg
20% (\$500)	Uitgebreide abonnementen, soms een uitje, 1 week vakantie
25% (\$625)	Uitgebreide abonnementen, soms een uitje, 3 weken vakantie

HUISHOUDEN EN PERSOONLIJK

0%	Je kleren zijn oud en jij en je huis stinkt
5% (\$125)	Soms tweedehandskleding, basis toilet- en schoonmaakartikelen
10% (\$250)	Soms nieuwe kleren, normale toilet- en schoonmaakmiddelen
15% (\$375)	Regelmatig nieuwe kleren, goede kwaliteit toilet- en schoonmaakmiddelen
20% (\$500)	Trendy garderobe, high-end toilet- en schoonmaakmiddelen

SPAREN

0%	Geen spaargeld
5% (\$125)	Noodpotje en korte termijn doelen
10% (\$250)	Noodpotje, financiële doelen, bescheiden pensioenvoorziening
15% (\$375)	Noodpotje, financiële doelen, behoorlijke pensioenvoorziening
20% (\$500)	Financiële zekerheid

GEVEN

0%	Je geeft nooit eens wat weg. Je wordt gezien als een vrek
5%	€ 125/maand, cadeaus en goede doelen
10%	€ 250/ maand, cadeaus en goede doelen
15%	€ 375/ maand, cadeaus en goede doelen
20%	€ 500/ maand, cadeaus en goede doelen

WERKVORM 4: BUDGET

BUDGETVERANDERINGEN

- Je hebt een lening afgesloten en moet elke maand 5% van je inkomen betalen aan rente en aflossing:
 - Hoe ga je je budget aanpassen?
- Vervolgens krijg je 10% loonsverhoging
 - Hoe ga je je budget aanpassen?

EINDE

- Al het materiaal is vanaf maandag 25 maart te downloaden via <https://www.bedrijfseco.nl/didactiek>

